МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

IKHI

Кафедра ПЗ

3BIT

до лабораторної роботи №5

на тему: «Складення та відлагодження циклічної програми мовою асемблера мікропроцесорів x86 для Windows» з дисципліни: «Архітектура комп'ютера»

Лектор : доцент каф. ПЗ
Крук О.Г
Виконала: ст.гр.ПЗ-23
Кохман О.В.
Прийняв: доцент каф. ПЗ
Крук О.Г
«»2022 p.
Σ

Тема: Складення та відлагодження циклічної програми мовою асемблера мікропроцесорів x86 для Windows

Мета: ознайомитись на прикладі циклічної програми з основними командами асемблера; розвинути навики складання програми з вкладеними циклами; відтранслювати і виконати в режимі відлагодження програму, складену відповідно до свого варіанту; перевірити виконання тесту.

Індивідуальне завдання

_						
	11	(8×7)	1. Обчисліть скалярний добуток 5-го і 4-го стовпців. 2.	-26	44	$a_i \le b$ a fo $a_i > c$
		,	Обчисліть кількість і суму елементів 2-го рядка, які			
			задовільняють вказаній умові.			

- 1. В пакеті MASM32 або Visual Studio створіть асемблерний файл і введіть в нього програму, наведену нижче.
- 2. Відтранслюйте програму, за потреби внесіть необхідні зміни.
- 3. Виконайте програму покроково в режимі відлагодження, слідкуйте за зміною регістрів та змінної Sum.
- 4. Обчисліть вручну суму елементів і порівняйте із значенням змінної Sum.
- 5. Долучіть до звіту текст програми та копії вікон з регістрами і змінною Sum.
- 6. Створіть новий проєкт.
- 7. Для розміщення матриці опишіть та ініціалізуйте двовимірний масив з розмірами, відповідними до свого варіанту. Елементи матриці задавайте довільними різними дворозрядними цілими додатними або від'ємними числами. Значення елементів рядка чи стовпця, які необхідно перевіряти на виконання умови відповідно до індивідуального завдання, виберіть довільно, але вони мають бути і меншими, і рівними, і більшими за b та с.
- 8. Напишіть фрагмент програми для транспонування матриці ($b_{j,i} = a_{i,j}$), яку збережіть в іншому масиві.
- 9. В програмі реалізуйте вказані у своєму варіанті операції оброблення матриці в першому масиві.
- 10. Всі результати розміщуйте в пам'яті (копіюйте з регістрів в пам'ять).
- 11. Виконайте програму в режимі відлагодження, слідкуйте за зміною регістрів та змінних.
- 12. Збережіть програму.
- 13. Перевірте результат роботи програми. Наведіть розгорнутий розрахунок скалярного добутку та обчислення кількості та суми елементів, що задовільняють вказаній умові.
- 14. У звіті наведіть текст програми та копії вікон з регістрами і всіма змінними.
- 15. Зробіть висновки про виконану роботу.

Теоретичні відомості

Всі пристрої мікропроцесора можна згрупувати у два відносно незалежні блоки, функціонування яких відбувається паралельно. В перший операційний блок входять АЛП, регістри загального призначення, тимчасові регістри та регістр прапорців і пристрій керування та синхронізації. До другого блоку, який умовно називається блоком керування шинами, належать сегментні регістри, шини адреси і даних, суматор, вказівник команд та регістр черги команд. В той час, коли операційний блок зайнятий декодуванням та виконанням поточної команди, блок керування шинами за допомогою суматора формує фізичну 20розрядну адресу і здійснює випереджувальне вибирання наступних команд з пам'яті у чергу команд. Черга команд є регістровою пам'яттю довжиною 6 байтів, яка організована за принципом FIFO (First Input – First Output – першим прийшов – першим пішов). Таке суміщене виконання операцій забезпечується конвеєрною організацією мікропроцесора i8086 збільшує продуктивність.

У мікропроцесорі *i*8086 слово складається з двох байтів. <u>Молодший</u> байт слова завжди зберігається в комірці пам'яті з <u>меншою</u> адресою, а старший байт — у наступній комірці з більшою адресою. Такий метод адресації, прийнятий в усіх мікропроцесорах Intel, називається **прямим порядком байтів** (little endian).

До регістрів загального призначення належать EAX, EBX, ECX, EDX, EBP, EDI та ESI.

EAX (ассиmulator — акумулятор) адресується як 32-бітовий (EAX), 16-бітовий (AX) або як 8-бітовий регістр (AH та AL). При записуванні в 8- або 16-бітовий регістр решта бітів регістра EAX не змінюється. Регістракумулятор EAX/AX/AL використовується як обов'язковий операнд таких інструкцій, як множення, ділення, двійково-десяткова корекція тощо. В мікропроцесорах 80386 — Pentium 4 регістр EAX може використовуватись для непрямої адресації пам'яті.

EBX (base index – вказівник бази) адресується як EBX, BX, BH або BL. В усіх поколіннях мікропроцесорів він використовується як вказівник. У мікропроцесорах 80386 і вище регістр EBX також може використовуватись для непрямої адресації до пам'яті.

ECX (count — лічильник) адресується як ECX, CX, CH або CL, використовується як лічильник в інструкціях циклів, зсуву, циклічного зсуву та рядкових інструкціях з префіксами повторення REP/REPE/REPNE. В мікропроцесорах 80386— Pentium 4 регістр ECX також може використовуватись для непрямої адресації пам'яті.

EDX (data – дані) адресується як EDX, DX, DH або DL. Його ще називають **розширювачем акумулятора**, в командах множення і ділення він використовується в парі з EAX/AX. У мікропроцесорах 80386 і вище регістр EDX може використовуватись як вказівник при адресації до пам'яті.

EBP (base pointer – вказівник бази) адресується як EBP, BP і в обох варіантах використовується як вказівник бази.

EDI (destination index – вказівник приймача) адресується як EDI та DI, в рядкових інструкціях використовується як вказівник операнда-приймача.

ESI (sourse index – вказівник джерела) адресується як ESI та SI, у рядкових інструкціях адресує операнд-джерело.

Код програми

Назва файлу: main.asm

```
.386
.model flat, stdcall
.stack
_data segment
array dd 18 , 30 ,-12 , 1 , 7 , 39 ,-11 dd 45 ,-14 ,-27 , 5 ,-26 , 44 , 28 dd 0 ,-35 , 41 , 3 , 3 ,-10 , -5 dd 46 ,-14 , 4 ,-25 ,16 ,-26 , 3 dd 25 ,-28 , 3 , 8 ,44 , 0 ,-16 dd 24 , 2 , 31 , 9 ,38 ,28 ,-30 dd 10 ,-17 ,45 ,-27 ,-4 ,3 ,-32
         dd 10 ,-17 , 45 ,-27 ,-4 , 3 ,-32 dd -14, -7 ,-22 ,-35 ,18 , -5 ,-18
array2 dd 0,0,0,0,0,0,0,0
           dd 0,0,0,0,0,0,0,0
           dd 0,0,0,0,0,0,0,0
           dd 0,0,0,0,0,0,0,0
           dd 0,0,0,0,0,0,0,0
           dd 0,0,0,0,0,0,0,0
           dd 0,0,0,0,0,0,0,0
rows dd 8
columns dd 7
sum1 dd 0
sum2 dd 0
count dd 0
condition dd 0
num1 dd -26
num2 dd 44
_data ends
_text segment
start:
start_task1:
      lea ebx, [array + 12]
      mov ecx, rows
      mov eax, 0
      mov sum1, 0
Scalar:
      mov eax, [ebx]
```

```
add ebx, 4
    mov edx, [ebx]
    mul edx
    add sum1, eax
    add ebx, 24
loop Scalar
    ;mov eax, sum1
start_task2:
    lea ebx, [array + 28]
    mov eax, [ebx]
    mov ecx, columns
CountSum:
    cmp eax, num2
        jg if_greater_or_less_equal ;if greater than 44
    cmp eax, num1
        jle if_greater_or_less_equal ;if less or equal than -26
    jmp for_loop ;continue
if_greater_or_less_equal:
    add count, 1
    add sum2, eax
    jmp for_loop
for_loop:
    add ebx, 4
    mov eax, [ebx]
loop CountSum
    mov eax, sum2
start_task3:
   lea ebx, [array]
lea esi, [array2]
   MainTranspose:
       mov edx, columns cmp edx, 0
           je exit_when_zero
       mov ecx, rows
       Transpose:
           mov eax, [ebx]
           mov [esi], eax
           mov eax, [esi]
           add ebx, 28
           add esi, 4
       loop Transpose
       mov eax, condition
       jmp condition_checks
       main_condition:
           ;lea esi, [array2 + 4]
           ;lea ebx, [array + 28] ; 2 row
           sub columns, 1
           add condition, 1
    loop MainTranspose
condition_checks:
    cmp eax, 0
           je condition0
       cmp eax, 1
           je condition1
       cmp eax, 2
           je condition2
       cmp eax, 3
           je condition3
       cmp eax, 4
           je condition4
       cmp eax, 5
```

```
je condition5
condition_bodies:
    condition0:
       lea ebx, [array + 4] ; 2 row
       jmp main_condition
   condition1:
       lea ebx, [array + 8]; 3 row
       jmp main_condition
   condition2:
       lea ebx, [array + 12] ; 4 row
       jmp main_condition
   condition3:
       lea ebx, [array + 16] ; 5 row
       jmp main_condition
   condition4:
      lea ebx, [array + 20] ; 6 row
       jmp main_condition
   condition5:
      lea ebx, [array + 24] ; 7 row
       jmp main_condition
exit_when_zero:
    lea ebx, array2
    mov ecx, 56
    See:
        mov eax, [ebx]
        add ebx, 4
    loop See
    ret
_text ends
end start
```

Протокол роботи

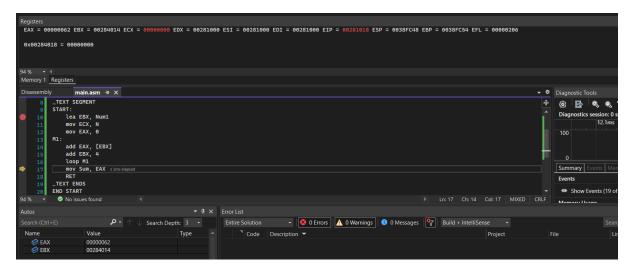

Рис. 1 Вікно з регістрами

Рис. 2 Значення змінної sum = 62, що дорівнює 92 в десятковій системі числення.

Рис. 3 Транспонована матриця

```
mny ecx. rows

Microsoft Visual Studio Debug Console

C:\university\git\3-sem\Computer Architecture\lab05\project20\Debug\project20.exe (process 17832) exited with code -342.

To automatically close the console when debugging stops, enable Tools->Options->Debugging->Automatically close the console when debugging stops.

Press any key to close this window . . . _
```

Рис. 4 Результат роботи програми, коли в регістрі eax знаходиться sum1

```
Обчисленняя Sum1 : 1*7 + 5*(-26) + 3*3 + (-25)*16 + 8*44 + 9*38 + (-27) *(-4) + (-35) *(18) = -342
```


Рис. 5 Результат роботи програми , коли в регістрі eax знаходиться sum2 Обчислення Sum2:45-27-26=-8

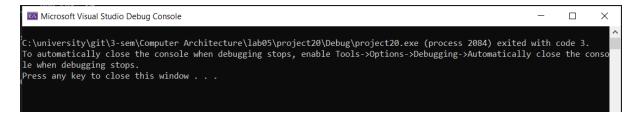

Рис. 6 Результат роботи програми, коли в регістрі eax знаходиться count

Обчислення: Count = 3

Висновки

На цій лабораторній роботі я дізналась як складати та реалізовувати програму мовою асемблера, дізналась про команди умовного переходу, а також реалізувала власну програму у Visual Studio 2022, де транспонувала матрицю, знайшла скалярний добуток стовпців матриці та перевірила умови відповідно до варіанту.